

Delničarjem Gostilničarske pivovarne d. d. Laško. Glasom sklepa izrednega občnega zborna Gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem dne 21. junija t. l. se morajo vsi že dospeli obroki za plačilo prevzetih delnic plačati tekom enega meseca, torej do dne 21. julija 1932. Ta rok se podaljša do dne 31. julija t. l. in sicer nepreklicno. Kdor do 31. julija t. l. ne bo plačal dolžnih zneskov za delnice, se ga bo izterjalo sodnijskim potom. V njih lastnem interesu se tedaj zamudni delničarji opozarjajo, da ne držijo zgorajšnjega roka. — Upravni svet Gostilničarske pivovarne d. d. Laško. 811

*

Mali Pariz na vzhodu.

Tri zastave vihrajo na strehi mandžurskega kolodvora v Charbinu: kitajska, japonska in nove mandžurske države. Ako bi ne videl teh zastav in ne rumenih obrazov policistov, ki pregledujejo potne liste, bi vsakdo mislil, da se je pripeljal v kako večje mesto bivše carske Rusije. V ruščini so razglasi, napisi trgovin, jedilni listi, filmi v kinu in trije ali štiri časopisi, katere ponujajo bosonogi fantiči mimoidočim potnikom. V Pristanu, trgovskem delu Charbina ob Sungari, je videti glavne ulice, po katerih so nastanjene ruske trgovine. Potniki, ki so že večkrat obiskali Charbin, ga nazivajo s ponosom

Mali Paris.

Charbin je najvažnejše gospodarsko in kulturno oporišče Rusije v Mandžuriji. Mesto šteje 800.000 prebivancev, od teh je le ena tretjina Rusov, ostali so pa Kitajci, ki so stlačeni v kitajskem delu mesta. V Pristan se upa Kitajec le tedaj, ako ima tam kak prav nujen trgovski opravke.

Charbin je zelo živahno mesto, kjer menjavajo po večerih: godba, ples, predstave in popivanje kot v Parizu.

Nekaj pa je, kar Charbin tlači kakor mora in to je

strašno razpaslo razbojništvo.

Razbojništvo ima svoj začetek z udrom iz Sibirije došlih plemen. Kitajci imenujejo predrzne tolovaje Hunguce. Pretežno večino pri roparskih bandah

tvorijo danes Kitajci. Poljedelstvo ter industrija sta se v Mandžuriji izredno naglo povzdignila. V do pred kratkem neobdelanih pokrajinah vidimo moderne tvornice; a istočasno z vsestranskim napredkom je naraslo tudi število roparjev.

Japonski stotnik je izjavil poročevalcu italijanskega časopisa: »V območju južnomandžurske železnice se je pripetilo leta 1906 devet roparskih napadov. Leta 1917 je poraslo to število že na 100, leta 1929 na 368. Letos je že 50 smrtnih tolovajskih žrtev, od teh odpade pretežna večina na japonske policiste in žandarje, kateri so morali zasledovati bandite.«

Samo v okolici Charbina so beležili lansko leto 100 roparskih napadov.

Vzгляд.

Ob desetih dopoldne se pojavi pred ravnateljstvom avtomobilske družbe nekaj prav drznih banditov. Z revolverji prisilijo ruske nastavljenice, da jim sledijo. Odvedejo jih v roparski tabor, ki se nahaja nekaj kilometrov od Charbina. Čez nekaj dni izpustijo enega ujetnika z nalogom, da prinese za ostale od bande zahtevano osvobodilno svoto denarja. Odposlanec ne more zbrati določene odkupnine. Med tem pa druge talce mučijo in vsaki dan se pojavi po eden od banditov v pisarni avtomobilske družbe, da zapleni dnevno od šoferjev zasluženi denar.

Kaj pa policija?

Za malokateri slučaj se zavzame in tedaj navadno brezuspešno. Stražniki so zelo slabo plačani in radi kaj po strani zaslužijo. Večkrat se zgodi, da preidejo celi oddelki policije k Hungucem. Pa tudi nasprotni slučajji so se že pripetili, da so se predali roparji policiji pod pogojem, da jih je ta uvrstila v svoje vrste.

Grozovitosti charbinskih banditov

ni mogoče popisati. Odpeljanim žrtvam kurijo pod rokami in nogami, jim po-

režejo ušesa ali nos ter pošljejo odrezane ude družinam, da jih na ta način prisilijo na plačilo odkupnine.

Kitajec, ki je predal banditom samo polovico zahtevane svote za odpeljane sina, je našel drugo jutro polovico sinovega trupla pred vrati svoje hiše.

Prisotnost duha.

Konečno še bodi omenjen doživljaj, ki priča o ženski duhaprisotnosti. V Charbinu živi carinski uradnik, ki ima za ženo nad 50 let staro Danko, ki je vse drugo, le lepa ne! Ko je jezdila iz mesta na sprehod, je bila napadena od roparske tolpe. Ker govori gladko kitajščino, je nagovorila tolovaje in jim povedala, da je že v letih ter grda, kaj za božjo voljo hočejo početi z njo? Njen mož bi gotovo ne plačal niti ene pare odkupnine, ampak bi še bil celo vesel, da bi se rešil na ta način stari-kave boljše zakonske polovice. Radi teh dokazov so bili Hunguci tako presenečeni, da so mirno pustili, kako je hrabra in trenutno preudarna ženska odjezdila nazaj proti Charbinu.

Razdolžitev kmeta.

(Konec.)

Praktični zaključki uporabe tega zakona pa pokažejo to-le sliko:

Z odložitvijo prisilnih dražb, ki so tekle dne 20. 4. 1932, ter s prepovedjo, da se nove prisilne dražbe ne smejo dovoliti in da se ustavljajo prisilne uprave in odvzemi zarubljenih predmetov, so dejansko za zaščitene kmeta brez prave materialne vrednosti. Upnik namreč rora kmeta-dolžnika iztožiti in na podlagi pravnomočne sodbe voditi zoper njega izvršbo z ru-bežem njegovih premičnin, na nepremičninah je pa mogoče pridobiti pri-

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

28

(Dalje.)

Poveljstvo nad taborom in nad obstreljevanjem Siska je poveril paša vučitrnskemu sandžaku Kurtbegu in kliško-hlivanjskemu sandžaku Apardebegu.

Razdelitev Hasanove vojske na tabor in na otok je bila oblegancem liki beli dan jasna tolažba: Krščanska pomoč se bliža. Odločitev glede obstoja Siska v kristjanskih rokah bo padla ob levem bregu Kolpe, kjer bo prišlo do zmage ali propada hrvatsko-slovenskih pokrajin.

Pri pogledu na popolen preokret položaja so padli obleganci na kolena. Molili so na glas vojaki in prebivalci za zmago z božjo pomočjo, ki je bila edini up proti tako velikanski turški premoči.

Preselitev glavne in izbrane turške sile iz tabora preko Kolpe na otok je bila izvršena 21. junija. Dne 22. junija zjutraj še ni bilo nikakih vid-

nih predznakov, da se bliža krščanska pomoč in zmaga, ali poraz in popolna propast Hrvatov in Slovencev.

Povelje je lahko izdati, le izvršitev je tolikokrat — joj! Tako se je zgodilo v noči 18. junija Toplišeku in njegovima spremljevalcema. Pobeg iz trdnjave po suhem med obema jarkoma je bil izključen. Krog turškega tabora je mrgolelo stražnih ognjev, kojih svit je metal svetlobo po celi ravni med Siskom in turško vojsko. Trojica se je splazila skozi razpoke od sovražnih min razstreljenega obzidja tik ob Kolpi. Od te strani niso stražili oblegovalci. Edini izhod je bil ob vodi, a — kam? Navzgor ob Kolpi bi prišli do turške trdnjave Petrinja, kjer je bil od Toplišeka pred tedni požgani most. Nekoliko proč od Kolpe in južno od Siska je selo Čuprag. Tukaj se razceplja cesta na Petrinjo in proti Kostajnici. Tod je bila mogoča v noči prekraja, pa le v preobleki in ne kot Avstrijci. Lotili so se med razvalinami ležečih pobitih turških minerjev in kopačev. Močno

Potresni praznik na Japonskem.

Kakor vsako leto od groznega potresa v letu 1923, so slavili tudi letos na Japonskem takozvani potresni praznik. Po vseh japonskih otokih so se vršile velike priprave, da bi dobila slavnost značaj pravega narodnega praznika. Ta dan se obhaja kot praznik žalovanja v spomin groznih potresnih nesreč, ki so zadele Japonce tekom zadnjih 200 let in obenem kot praznik veselja, ker je letos bilo dokončano zopetno pozidanje po potresu leta 1923 porušeni mest: Tokio in Yokohama.

Višek slovesnosti je

silno zastavno pravico s tem, da se upnik s svojo terjatvijo vknjiži na zemljišču dolžnika-kmeta.

Izpolnitev kmetove obveznosti se torej ni odložila, marveč je kmet dolžan poravnati svojo obveznost, točno in takrat, kakor bi jo moral, ako bi zakona o zaščiti kmetov ne bilo; z iztoženjem in z izvršbo pa nastanejo kmetu zopet veliki stroški, ker se edinole ne sme dovoliti in izvesti dražbe zarubljenih predmetov ali nepremičnin kmeta-zavezanca.

Določila, s katerimi kmet more zahtevati od spredaj opisanih oseb vrnitev izdražbanih predmetov ali povračilo resnične vrednosti, ne bodo kmetu prinesla potrebne rešitve iz težkega gospodarskega stanja.

Ta določila so lahko povod mnogim nesrečnim sporom in pravdam, kar bo kmetu zopet zelo mnogo škodovalo na njegovi imovini.

Vzemimo primer iz življenja:

Na javni dražbi, ki se je vršila dne 22. 3. 1932, je zahtevalo upnik kupil vola, ki je bil cenjen na 900 Din, za najmanjši zakoniti ponudek v znesku 300 Din, ki ga je takoj plačal. Kmet bo lahko sedaj vrnil znesek 300 Din s 6% obresti; ako ima kupec še vola, ga bo moral kmetu vrniti. Ker pa more kmet poleg vola zahtevati še povračilo škode, ki jo je utrpel vsled tega, da je vol izgubil na teži oziroma vrednosti, je podana vsled človeških slabosti, da imamo vedno takrat velike oči, kadar zahtevamo od koga kako škodo, možnost, da pride do novih in težkih pravnih.

Slabše nego pred novim zakonom.

Z veljavnostjo zakona o zaščiti kmetov pa so v pretežni večini zaprta kmetom vrata, da bi pri svojih podeželskih trgovcih prejeli svoje življenjske potrebščine na kredit. Večina slovenskih kmetov nima namreč ob vsakem času na razpolago gotovine, s katero bi zamogli plačati blago pri trgovcih, marveč čaka na oni čas, ko svoje kmetij-

ske proizvode na kakršenkoli način in za kakršnokoli ceno vnovči.

Ker je odpadlo tudi to kreditiranje blaga kmetom, je za nje nastopil dejansko še slabši čas, kakor je bil pred uveljavitvijo tega zakona.

Določila zakona pri nepravilnem poznavanju in uporabi lahko vplivajo na vzgojo naroda zelo kvarno. Zgodili so se že slučajji, da kmet veruje raznim zakotnim pisarjem, ki ga o vsebini zakona napačno poučijo, da se zanaša na to, da je plačilo njegovih dolgov odloženo na bodočnost, pri tem pa ne misli na to, da bo končno vendarle prišel čas, ko bo moral vse svoje obveznosti prav tako izpolniti, kakor sedaj.

Zato je v interesu vsakega kmeta, da s plačili svojih obveznosti v mejah svoje gospodarske možnosti nikdar ne zaostane, marveč da iste v redu izpolni, ker si le na ta način daje duška, da more v gospodarskem oziru kolikor toliko svobodno dihati.

KOLODVORSEKI MISIJON V MARIBORU.

S 1. julijem t. l. se je začel v Mariboru na glavnem kolodvoru »kolodvorski misijon«, kakor ga že ima Ljubljana. Namen tega misijona je, pomagati dekletom, ki pridejo v Maribor iskat službo, zlasti jih obvarovati pred raznimi zapeljivci, ki prežijo na nezkušena dekleta in jih s sladkimi obljubami često zapeljejo.

Službo kolodvorske misijonarke bo vršila ženska oseba, ki bo imela na roki bel-rumen-bel trak z napisom »Kolodvorski misijon«.

Vsa dekleta, ki sanjajo o lepi službi v Mariboru, opozarjamo na sledeče:

O lepih službah v Mariboru ne sanjajte, ker so časi, ko so se službe lahko dobile, že minuli. Nikar torej ne silite

od doma, kajti tam imate vsaj kruh, tu pa najbrž še tega ne najdete!

Katero dekletu pa mora iti od doma in iskati službo v Mariboru, se naj na kolodvoru obrne samo na ono osebo, ki bo imela na roki trak z napisom: »Kolodvorski misijon«. Ta oseba bo na peronu ob prihodu vsakega vlaka. Dekletom, ki se bodo na njo obrnili, bo dala vsa potrebna pojasnila in jih bo peljala v Marijanišče, kjer dobijo začasno prenočišče in oskrbo. Za hrano in prenočišče bode seveda treba neko malenkost plačati, radi tega prav posebno polagamo na srce vsakemu dekletu, da se brez denarja naj nikar ne podaje na pot.

Dekleta, vaša lastna korist zahteva, da se v mestu ne obračate na neznane osebe, o katerih ne morete vedeti, ali so poštene ali ne, radi tega vas ponovno opozarjamo in prosimo, da se vedno obrnete le na kolodvorsko misijonarko, ki vam bo vedno pomagala.

V gospodinjsko šolo šolskih sester v Mariboru se sprejemajo dekleta, ki se žele izvežbati za dobre gospodinje. Pouk je teoretičen in praktičen. Sprejemajo se notranje in zunanje učenke. Vsa navodila daje zavod šolskih sester v Mariboru.

Dekliško zavetišče v Zagrebu. Društvo »Naš Dom« je preselilo svoje dekliško zavetišče iz Trenkove ulice 18 v Beogradsko ulico 10, I. nadstropje (južna stran trga N). Novo stanovanje je lepo in higijensko, a dekleta so jako zadovoljna. Zavetišče vrlo lepo napreduje in zagrebske gospodinje se zelo zanimajo za slovenska dekleta. V maju so na izvanrednem občnem zboru društva bila spremenjena pravila in s tem je bila odstranjena vsaka disharmonija ter sodeluje sedaj vodstvo Marijine družbe slovenskih deklet sporazumno z odborom zavetišča. Dekleta, ki iščete službe po Zagrebu, ne pozabite na Beogradsko ulico 10.

★

smrdeče mrličje so slačili ter izzuvali, dokler ni bila trojica po turško našemljena in oborožena. Za slučaje iznenadenja od morebitnih sovražnih straž ter patrolj sta bila Hrvata kot graničarja večča običajnih turških pozdravov. Previdno so se odstranili od reke in dosegli po trebuhu se plazeč križpot v Čapragu. Vas je bila zasedena od turškega trena, ki se je kretal z vozovi proti Kostajnici, kjer je bilo za Hasanovo armado glavno oporišče prehrane in streliva. V tej smeri se bo gotovo ponudila prilika, da srečajo slabše zastraženo turško vprego ali manjšo patroljo, da se polaste konj. Hodili so iz Čapraga proti Kostajnici previdno in se skrbno ogibali večjih kolon. V zaledju so se čutili sovražni trenarji povsem varne. Na vozovih so spali vozniki, dremali spremljevalci na konjih, le pri srečanju kolon navzgor in navzdol je prišlo do običajnih krikov: bolj na levo ali na desno! Srečevali so skraja le dalje vrste vozil v obeh smereh, ki so prevažale živež in smodnik. Šele pri Sunji na razkrižju proti Kostajnici ter Dubici so zadeli na osamljeno vprego, ki je guncala prav počasi proti kostajni-

škim skladiščem. Niti krikniti ni utegnil vlaški voznik, s tako naglico je bil zaboden, voz obrnjen in po poljih proti Savi. Od vasi Sunja in do Save je precej močvarno, a tedaj v sredini junija je že bilo toliko suho, da se nista ugrezala konja preveč globoko. Vroče in pozno jutro je pozdravljalo begunce, ko so dosegli zaželjeno reko. Tamkaj je Sava široka in globoka. Celo božje predpoldne so iskali, predno so slučajno zadeli na skrit ter zapuščen brod. Brodar je hotel pobegniti pri pogledu na turške pesjane. Komaj in komaj so ga prepričali, da gre le za nujno potrebno prevaro. Prepeljali so se na levi savski breg, ki je bil varen pred Turki. Nakrmili so konje in se odpočili. Med njivami po ravni, ki se raztega daleč na okrog po celem Obsavju do Zagreba, so lahko vozili le počasi. Sčasoma radi neznanega kraja tudi po polju ni šlo, morali so po dolgem ovinku na trdo pot. V Zagrebu so bili šele 20. junija zjutraj. Zvedeli so koj, da se je odpravila že krščanska vojska na pot, da reši Sisak oblege. Zagrebčani so poslušali z migajočimi ušesi pripovedovanja trojice o junaškem zadržanju sisačke posadke. Vabili so vrle

bil pregled novopozidanih mestnih delov po cesarju, kateremu je sledil po ulicah obhod, kojega se je udeležilo več stotisoč oseb. Svečanosti so se vršile ta dan tudi po vseh drugih mestih Japonske in Koreje. Omenjenega dne so povisali za po potresu poškodovane določeni kapitali s prostovoljnimi prispevki za 40 milijonov jenov. Potresni praznik je privabil v prestolico Tokio zelo mnogo tujcev, ki so si ogledali zanimive svečanosti.

V zadnjih 200 letih so se zgodile na Japonskem te le velike potresne nesreče: 1730 je porušil potres Nedo in Boshu ter zahte-